

2 2006 MAJ. 25

Városfejlesztési és Üzemeltetési Osztály	
Érkezett:	2006 MAJ. 25
Szám:	63327
Ea:	TA

kom k
N.D. k

GREENPEACE

Szombathely Megyei Jogú Város
Polgármestere

Érkezett: OT. / P.

Tisztelt LAVELI GABOR (NAGY ERZSEBET)

Kérem
válaszlevél-tervezetet novembem
.....-ig elkészíteni ;
intézkedésérő tájékoztatni;
tárgyalásra előkészíteni;
képviseletemben eljárni;
.....

Beaufel,
ny.

TA
OT. 25

Tisztelt Polgármester Úr!

Jelen levelünkkel egy újfajta, de az utóbbi években elég nagy nyilvánosságot kapott környezeti problémára szeretnénk figyelmét felhívni, és véleményét kérni: ez pedig a genetikailag módosított haszonnövények és a belőlük készült élelmiszerek ügye.

A géntechnológia alkalmazásának környezeti kockázatai

Noha támogatói a világ élelmiszer-termelésének forradalmasítását várják ettől, a genetikailag módosított élőlények (elsősorban növények) előállítása és mezőgazdasági alkalmazása számos kockázati tényezőt rejt magában. A valamennyi élőlény örökletes tulajdonságait hordozó gének összessége, egy-egy növény vagy állat (akár ember) génállománya hosszú fejlődési folyamat eredményeként jött létre. A génmódosítási eljárás során ebbe az egységes rendszerbe, a befogadó élőlénybe (pl. kukoricába) attól teljesen idegen (pl. baktériumokból származó) géneket juttatnak be, valamilyen új tulajdonság megjelenítése érdekében. Így azonban olyan génkombinációkat hoznak létre, amelyek természetes körülmények között aligha alakulhatnának ki. A módszer lehetséges mellékhatásairól viszont ma még nagyon kevés tudományos ismeret áll rendelkezésünkre. Valószínű azonban, hogy a bejuttatott idegen gén az élőlényben a kívánt tulajdonság kifejezése mellett, kölcsönhatásba lépve a befogadó élőlény eredeti génjeivel annak más tulajdonságait is megváltoztathatja. Ennek következtében előre nem jelezhetően módosulhat a növény tápanyagainak összetétele, mérgező vagy allergiakeltő anyagok jelenhetnek meg benne.

A természeti környezetbe való kijuttatás, azaz a mezőgazdasági hasznosítás ezt a bizonytalanságot még tovább fokozhatja, hiszen a módosított élőlény beporzással vagy a magok kihullása révén ellenőrizhetetlenül kereszteződhet más, rokon fajtákkal, így „elszennyezve” azok genetikai állományát. Ez veszélyezteti a mezőgazdasági termelés tisztaságát, közös örökségünk, a hagyományos, hazai nemesítésű és tájfajták megőrzését, és teljes mértékig aláássa a biogazdálkodók helyzetét, akiknek előírásai kifejezetten tiltják a génmódosított fajták alkalmazását.

A legfőbb probléma mégis az, hogy a génmódosított növények termesztésbe kerülése után hosszabb távon azok kivonása, természetből való eltávolítása nem lesz lehetséges, így könnyen előfordulhat, hogy mire a kockázatokat teljességgel megismerjük, a kár már visszafordíthatatlanná válik.

A hazai és európai helyzet

Magyarország területén egyelőre – szerencsére – nem termelnek még ilyen növényeket, legalábbis kereskedelmi céllal nem (kisparcellás szántóföldi kísérletek 1999 óta folynak), és a kérdéskört külön törvény is szabályozza (1998/XXVII). 2005. január 20-án átmenetileg meg is tiltották Magyarországon az Európai Unióban termesztésre már engedélyezett fajták magjainak importját és vetését. A tilalom a Mon810 kódjelű kukoricafajtákra vonatkozik csak, és a közeljövőben számítani lehet más génmódosított növények termesztésének engedélyére, hiszen az Unió szinten hozott döntések ránk nézve is kötelező érvényűek. Ez

olyan mértékű változásokat idézhet elő a mezőgazdaságban és annak versenyképességében, amit nem nézhetünk ölbe tett kézzel.

Bár az európai közvélemény mereven elutasítja a génmódosított növényekből készült élelmiszereket, és emiatt az Európai Unió 1999 óta nem adott ki új engedélyt ilyen fajták termesztésére és forgalmazására, tavaly májusban feloldották azt a tilalmat. A tengerentúlról ugyanis nagy nyomás nehezedik a döntéshozókra annak érdekében, nyissák meg Európa kapuit e termékek előtt, hiszen dollármilliós kereskedelmi érdekek forognak kockán (génmódosított növényeket túlnyomórészt - 96%-ban - az amerikai kontinensen termesztnek). Noha az Európai Unióban igen szerteágazó jogszabályok szólnak a génmódosított élőlények alkalmazásáról és termeléséről, ezek sem képesek a fent már jelzett probléma: a *koegisztencia*, azaz „együtt termesztés” kérdésének kezelésére. Nincsenek megfelelő eszközök és biztosítékok a „génszennyezés” megelőzésére, azaz annak kizárására, hogy az idegen gént tartalmazó fajták tulajdonságai keresztbeporzás, magászóródás és széthordás révén ellenőrizetlenül bekerüljenek a hagyományosan vagy organikusan (bio módon) termesztett növényekbe.

Ez helyi szinten széles körben aggodalmat váltott ki: sok európai régió és önkormányzat attól tart, hogy speciális korlátok felállítása nélkül a génmódosított növények alkalmazása végső soron el fogja lehetetleníteni a hagyományos és biogazdálkodást, és konkrét anyagi károkat okoz a gazdálkodóknak. Sok helyi szintű döntéshozó testület ezért állást foglalt már, vagy szabályozást alkotott a genetikailag módosított növények termesztésének korlátozása érdekében.

Természetesen a jogi szabályozásra mindenütt csak bizonyos, az uniós és országos szintű jogszabályok által meghatározott keretek között van lehetőség. Az Európai Unió nem teszi lehetővé, hogy akár egy tagország, akár egy önkormányzat általános tiltást léptessen életbe, de elismeri, hogy bizonyos speciális helyi feltételek (védett és környezetileg érzékeny területek, különleges mezőgazdaság) egyik vagy másik génmódosított fajta termesztésének korlátozását indokoltá tehetik. Ettől függetlenül is, Európa-szerte több ezer önkormányzat és több tucat régió és tartomány hozott jelképes állásfoglalást arról, hogy génmódosítás-mentesnek nyilvánítja magát, azaz politikai szinten elkötelezte magát amellett, hogy hatáskörében mindent megtesz a génmódosított növények termesztése és forgalmazása ellen. Két évvel ezelőtt 9 régió közös állásfoglalást intézett az Európai Unió Bizottságához, kérve, hogy ismerje el a génmódosítás-mentességhez való jogukat, és rendezze a témakört az Unió szintjén (az állásfoglalást levelünkhöz mellékeljük). Nagyon fontos lenne, hogy a hazai helyi döntéshozó testületek is véleményt nyilvánítsanak e kérdésben. Különösen azért, mert nyugati szomszédunk, Ausztria határozottan kiáll a génmódosított növények terjesztése ellen, és attól tartva, hogy a gyengébb szabályozással rendelkező új tagországok ronthatják helyzetét, minden szinten szövetségeseket keres magának.

Magyarországon eddig több mint 30 település hozott határozatot illetve állásfoglalást, ezzel csatlakozva az európai génmódosítás-mentes települések sorához. Ezen felül a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács, valamint a Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács a tavalyi évben egyhangú döntéssel elfogadta a két régió génmódosítás-mentes övezetté nyilvánításáról szóló határozatot.

Mit tehetnek az önkormányzatok?

A hazai törvények elemzése nyomán úgy tűnik, a génmódosított növények termesztésének korlátozására a helyi védettséget élvező területek körzetében van lehetőség. A természetvédelmi törvény (1996/LIII, 30§ (2) b) alapján az önkormányzatnak a védettséget kimondó helyi rendeletben egyben védőövezet felállításáról is rendelkeznie kell. Ebben – egyebek mellett – meghatározhatja, hogy milyen tevékenységet szabad és tilos a védőövezetben végezni: ez utóbbiak közé tartozhat a génmódosított növények termesztése is, a terület megőrzése és a genetikai „szennyezés” kiküszöbölése érdekében.

A jogi szabályozáson túlmenően más lehetőségek is rendelkezésre állnak:

- Az önkormányzat nyilvánosan (pl. a helyi lapban) állást foglal, javasolva a helyi gazdáknak, hogy a jövőben tartózkodjanak a génmódosított növények használatától.
- Az önkormányzati fenntartású intézmények (pl. iskola) üzemeltetőitől kéri, hogy ne használjanak ilyen alapanyagokat az étkezdékben, és erről szerezzenek be bizonylatot beszállítóiktól.
- Az önkormányzat véleményt nyilvánít az országos szintű fejleményekkel, pl. új génmódosított növényfajták engedélyezésével kapcsolatban.

- Az önkormányzat a térség többi önkormányzatával együttműködik a génmódosítás-mentes övezet kialakítása érdekében.

Összefoglalva: arra szeretnénk kérni Önt és a helyi képviselő-testületet, hogy fontolják meg a kérdést, és a mellékelt nyilatkozat elfogadásával és visszaküldésével jelezzék, hogy kívánnak-e csatlakozni a génmódosítás-mentes európai önkormányzatok és régiók egyre szélesebb táborához. Az Önök válaszai az illetékes országos szervek előtt is világossá tehetik, hogy a magyar települések nem óhajtják a magyar földek genetikai szennyezését.

Ebbéli erőfeszítéseiket a rendelkezésünkre álló minden eszközzel és információval (1-216-7216 telefonszámon is) szívesen segítjük. (A mellékelt határozattervezettel és sajtóközlemény-mintával is igyekszünk munkájukat támogatni.)

A témáról bővebb információt találhatnak még a www.zpok.hu/genmanipulacio honlapon is.

Válaszát előre is megköszönve.

Szombathely, 2006. május 15.

Üdvözlettel:

Móra Veronika
elnök
ETK

Nemes Noémi
Greenpeace

Fidrich Róbert
MTVSZ

Fenti személyek nevében:

Gyöngyössy Péter

az alapítvány kuratóriumának elnöke
Kerekerdő Alapítvány

Aquitánia, Baszkföld, Felső-Ausztria, Limousin, Salzburg, Schleswig-Holstein, Thrákia-Rodope, Toscana és Wales

regionális és helyi hatóságainak adaléka

A genetikailag módosított, a konvencionális és az ökológiai gazdálkodás összeegyeztetéséről

szóló európai vitához

Bevezetés

Az alulírott európai regionális és helyi hatóságok a következő megjegyzéseket kívánják tenni az Európai Bizottság 2003. július 23-án közzétett Ajánlásához, amely útmutatást tartalmaz a genetikailag módosított, a konvencionális és az ökológiai (bio) növénytermesztés összeegyeztetése (*ko-exisztenciájára*) érdekében kifejlesztendő nemzeti stratégiákhoz és jó gyakorlathoz (2003/556/EC – OJL 198 of the 29. 7. 2003);

A bizottsági Ajánlás felelősségi és/vagy közvetlen hatósági kompetenciákat kínál a régióknak a mezőgazdaság, a környezet-, fogyasztó és egészségvédelem terén;

A régiók és a helyi hatóságok feladata – figyelembe véve a felelősségi körök megosztását az adott tagállamban – a helyi gazdaság integrált fejlődésének biztosítása, a szubszidiaritás és a koherencia elveinek megfelelően, a területekre jellemző társadalmi, termelői és környezeti tényezők függvényében.

Ebben az összefüggésben, figyelembe véve a saját tanácsadó testületeik, illetve a törvényhozó és államigazgatási szervek által elfogadott tanulmányokat, megfontolásokat, szándékokat és álláspontokat, és annak érdekében, hogy hozzájáruljanak az európai intézményekben jelenleg zajló vitához, különös tekintettel az Európai Parlamentnek a ko-exisztenciáról szóló bizottsági Ajánlással kapcsolatban kialakítandó véleményéhez, az európai régiók és helyi hatóságok

A következő megjegyzéseket teszik

- a) Figyelembe véve a termékek minősége és kiválósága, a területükön megtalálható biológiai sokféleség védelme és megőrzése, valamint az európai mezőgazdálkodásnak a világ színpadán játszott jelentős gazdasági és kulturális szerepének erősítésére irányuló stratégiát;
- b) Figyelembe véve, hogy e célok elérése érdekében, a régiók jelentős emberi, technikai, pénzügyi és/vagy közigazgatási-törvényhozási forrásokat fektettek be és fektetnek be jelenleg is a kiváló minőségű és ökológiai gazdálkodási rendszerekbe;
- c) Figyelembe véve, hogy e régiókban a génmódosított és nem génmódosított élőlények összeegyeztetése, ahogy az a 2003. július 23-i bizottsági Ajánlásban szerepel, a köz- és magánszektorban a termelési rendszerek, a szabályozás és a népszerűsítés terén tett eddig erőfeszítéseit semmisítené meg;
- d) Figyelembe véve az alaki, környezeti és gazdálkodási sajátosságokat, Európa nagy részén valószínűleg nem lesz lehetséges a garantáltan génmódosítás-mentes mezőgazdasági termelés;

- e) Figyelembe véve, hogy valószínűleg nem lehet elkerülni a genetikai szennyezést (pl. a fajták kereszteződése által), ami az ökológiai gazdálkodás és a kiváló minőségű termékek megvédésének ellehetetlenüléséhez vezethet;
- f) Figyelembe véve, hogy a Bizottság már számos terméknek hivatalos minősítő védjegyet adott, és szükség van ezeknek védelmére a genetikai szennyezéssel szemben;

Arra kéri az Unió intézményeit

1. hogy pontosan határozzák meg a piactorzulás elkerülésének és az európai szintű, harmonizált megközelítés kialakításának módjait az szubszidiaritás figyelembe vételével;
2. hogy pontosan határozzák meg a felelősségviselést arra az esetre, ha a konvencionális vagy az ökológiai mezőgazdasági termékeiben genetikailag módosított növényekből származó szennyezés kerül, a „szennyező fizet” elv alapján;
3. hogy tegyenek meg minden lehetséges lépést annak érdekében, hogy kiküszöbölhető legyen génmódosított élőlényeknek a hagyományos fajták és ökológiai termények vetőmagjaiban való előfordulása;
4. hogy adják meg a lehetőséget arra, hogy az európai régiók területüket, vagy annak részét génmódosítás-mentes övezetté vagy térséggé nyilvánítsák – figyelembe véve a gazdasági és környezeti jellemzőket, és tiszteletben tartva a felelősségi körök megoszlását minden tagállamban – oly módon, hogy ezeket a döntéseket ne lehessen a termékek szabad áramlását korlátozó lépésnek tekinteni.

Brüsszel.

Határozat tervezet Szombathely település génmódosítás-mentes övezetté nyilvánításához

Szombathely település Önkormányzatának Képviselő-testülete – figyelemmel a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. Tv. 1 § (4) foglaltakra – a Kerekerdő Alapítvány (9700, Szombathely, Petőfi S. u. 24.) kezdeményezésére megtárgyalta az *önkormányzat közigazgatási területének genetikailag módosított növényektől mentesnek nyilvánításáról* szóló előterjesztését és a következő döntést hozza:

1./ Csatlakozik a Magyar Természetvédők Szövetsége (1091, Budapest, Üllői út. 91/b.) génmódosítás-mentes Magyarországért kampányához

2./ - génmódosítás-mentes övezetté nyilvánítja Szombathely település közigazgatási területét
- génmódosítás-mentes politikát követel az általa nyújtott szolgáltatások során
- a rendelkezésre álló eszközökkel segíti a génmódosított szervezeteket nem használó mezőgazdasági rendszerek erősödését és fejlesztését
- figyelemmel kíséri a génmódosított növények kibocsátására és forgalmazására kiadott engedély-tervezeteket és amennyiben szükségesnek ítéli, jelzi a géntechnológiai hatóságoknak, hogy Szombathely városát vonja ki az engedély hatálya alól.

Meghívza a polgármestert, hogy keresse meg a szomszédos települések polgármestereit, hogy csatlakozzanak a kezdeményezéshez és nyilvánítsák közigazgatási területeiket génmódosítás-mentes övezetté.

Szombathely Megyei Jogú Város önkormányzata csatlakozik Aquitánia, Baszkföld, Felső-Ausztria, Limousin, Salzburg, Schleswig-Holstein, Thrákia-Rodope, Toscana és Wales "A genetikailag módosított, a konvencionális és az ökológiai gazdálkodás összeegyeztetéséről" közös nyilatkozatához.

Határidő

Felelős:

Szombathely, dátum.

Szombathely is génmódosított kistermelésű lett

Szombathely város önkormányzatának területfejlesztési és gazdasági bizottsága egyelőre nem támogatja a szombathelyi kistermelésű gazdálkodók által kezelt, géntechnológiával módosított növények termesztését. A bizottság úgy véli, a géntechnológiával módosított növények termesztése a környezeti károsodás, a biológiai sokféleség csökkenése, valamint a fogyasztók egészségének veszélyeztetése miatt nem javasolható. A bizottság a kistermelésű gazdálkodók számára a jelenlegi szabályozás keretében a géntechnológiával módosított növények termesztését nem támogatja.

A bizottság úgy véli, a géntechnológiával módosított növények termesztése a környezeti károsodás, a biológiai sokféleség csökkenése, valamint a fogyasztók egészségének veszélyeztetése miatt nem javasolható.

A géntechnológiával módosított növények termesztését a jelenlegi szabályozás keretében nem támogatja.

A géntechnológiával módosított növények termesztését a jelenlegi szabályozás keretében nem támogatja. A géntechnológiával módosított növények termesztését a jelenlegi szabályozás keretében nem támogatja. A géntechnológiával módosított növények termesztését a jelenlegi szabályozás keretében nem támogatja.

Szombathelyi újság